

zácia, uznávaná aj organizáciami OSN, ako napr. United Nations Programme (UNEP), na to poskytuje veľa možností vrátane odbornej literatúry. Veľkým prínosom by pre nás mohlo byť založenie pobočky

IAIA pre strednú a východnú Európu so sídlom na Slovensku. Keďže ide o novú progresívnu organizáciu, určite u nás nájde široké zázemie.

Ingrid Belčáková

Popradské iniciatívy

Hľadanie ciest riešenia súčasných páčivých problémov vzájomného pôsobenia európskych etník a prírodného prostredia z hľadiska ekologického, duchovného a sociálneho bolo predmetom rokovania prvého fóra *Etniká a príroda (Etna '95)* v rámci medzinárodného projektu Jazyk-kultúra-ekológia. Na podujatie, ktoré sa konalo v Poprade 24. 6-4. 7. 1995 sa zišli účastníci zo 14 európskych krajín – vedci, odborníci z praxe a verejní činitelia, ktorých spája pocit zodpovednosti za zachovanie kultúrneho a prírodného dedičstva národov planéty.

Etnu '95 pripravilo stredisko Jazyk-Kultúra-Ekológia Akadémie nového myslenia a mimovládne organizácie krajín strednej a východnej Európy s podporou inštitúcií SR a ministra životného prostredia SR, Medzinárodnej akadémie vied San Marino a s finančným príspevkom firmy Naftoprojekt-SP Ltd. V rámci tohto podujatia prebiehalo päť navzájom súvisiacich programov: vedecký, regionálny, vzdelávací, folklórny a náboženský.

Účastníci si uctili pamiatku Tibora Sekelja, vynikajúceho rodáka z Popradu (Spišskej Soboty) cetovateľa, etnografa, spisovateľa, ktorý pomocou esperanta sprístupnil ľudstvu duchovné hodnoty mnohých národov sveta.

Vo vystúpeniach jednotlivých delegátov znelo hlboké znepokojenie nad zosilňujúcim sa odcudzovaním človeka prírode a svojej národ-

nej kultúre, nedostatočnou pozornosťou k zachovaniu prírodného a kultúrneho dedičstva.

Účastníci fóra vyslovili presvedčenie, že na koordináciu aktivít usilujúcich o zachovanie prírodného a kultúrneho dedičstva etník treba založiť medzinárodné hnutie pod heslom Jednota v rozmanitosti. Prioritným cieľom tohto hnutia má byť vytvorenie systému zachovania a obnovenia kvality a rozmanitosti prírodného a kultúrneho prostredia etnobiosféry. Ďalej skúmanie a šírenie svetových skúseností z harmonických etnických a prírodných vzájomných vzťahov.

K tomu prispeje aj organizovanie podobných podujatí v rôznych regiónoch, nasledujúce bude arktické fórum Prírodné dedičstvo v systéme duchovných a kultúrnych hodnôt národov severu (Etna '97).

Osobitnú pozornosť venovala Etna '95 Karpatskému regiónu – dôležitému článku v navrhovanom globálnom systéme kvality a rozmanitosti etnobiosféry.

Konštatovalo sa, že:

- Karpaty sú unikátnym prírodným regiónom Európy s vysokou biologickou a krajinnou rozmanitosťou, útočisko mnohých vzácnych druhov fauny a flóry;
- Karpaty sú domovom a živým historicko-kultúrnym pamätníkom početných etník strednej a východnej Európy, ktorých priaznivý vývoj priamo závisí

od zachovania životného prostredia.

Účastníci fóra sa zhodujú v názore, že zachovanie etnickej a kultúrnej svojbytnosti a krajinnej rôznorodnosti Karpát si vyžaduje využitie intelektuálneho potenciálu krajín a národov tohto priestoru a celej Európy, ich zjednotenie v záujme ekologickej bezpečnosti a stabilného rozvoja.

Fórum navrhuje:

- Upozorniť účastníkov konferencie ministrov životného prostredia európskych krajín v Sofii na jeseň 1995 na osobitný význam Karpát pre zachovanie biologickej rozmanitosti v ekologickom jadre Európy.

- Rozpracovať medzinárodný projekt Karpaty – región osobitne cenného prírodného a kultúrneho dedičstva Európy.

- Podporovať Asociáciu karpatských národných parkov a chránených území a Medzinárodnú komisiu pre výskum kultúry obyvateľstva Karpát ako koordinátorov činnosti zameranej na zachovanie prírodných a kultúrnych hodnôt regiónu.

- Vytvoriť podmienky na to, aby sa popradské stretnutia stali pravidelnými. Karpaty sa musia stať symbolom vysokej ekologickej kultúry, duchovnosti a etnickej harmónie.

Popradské iniciatívy sú ďalším krokom k zachovaniu prírodného a kultúrneho dedičstva planéty, a preto fórum poskytne informácie o nich vládam a spoločenským organizáciám svetového spoločenstva s nádejou na získanie nevyhnutných finančných prostriedkov.

Redakcia

